

Ujság

6 évf. - 222 szám | független politikai napilap | SALONTA, 1934. október 4. csütörtök

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Nem fizetnek a városnak az Orosiért

Ismeretes, hogy néhány község tekintélyes összeggel tartozik Salonta városának az Orosi kártalanítás fejében.

Megállapítható, hogy jó részük nem tud, vagy nem akar fizetni. Azokat a községeket, melyek nem akarnak fizetni, a város vezetősége közigazgatási bíróság elé viszi. Egyes

községek egyezkedési ajánlatot tettek, de a tárgyalások során nem sikerült a kiegyezés. Így Curtici, Csanád, Varsand és Sikló községek előjáróságaival nem egyezett meg a város most folyamatba teszi a szükséges lépéseket.

Olaszország felkészült a háborúra

Egy angol újságírónak nyilatkozott Mussolini, aki kifejtette, hogy 8 millió katonát tud fegyverbe állítani. Olaszország milita-

rista állam, minden olasz férfi és fiú katona, mert 100 millió némettel és 200 millió szlávval, csak 47 millió olasz áll szemközt.

Változások a tábornoki karban

Clujról jelentik: A közeljövőben nagy változásra számítanak a tábornoki karban. A változásokra az őszi hadgyakorlatok lefolyása után kerül sor.

Hitler megnősül

Párizsból jelentik: A Pariser Tageblatt, a német emigránsok lapja, berlini híradás alapján közli, hogy Hitler német vezérkancelár nőszülni akar és menyasszonyának a Kóburg-ház egyik hercegnőjét szemelte ki.

Katonai puccs Spanyolországban?

Madridból jelentik: A spanyol fővárosban nagy nyugtalanság uralkodik. Egymást

kergetik a rémhírek. Az őszi hadgyakorlatok váratlan félbeszakításával kapcsolatban készülő katonai puccsról beszélnek. A középületek őrségét megkettőzték, több épület ablakait vasrácsokkal látták el.

Tatarescu marad a kormányon

A politikai életben nagy szenzációt keltett, hogy Tatarescu benyújtotta a kormány lemondását, azonban előrelátható volt, hogy ugyancsak a Tatarescu kormány marad, mert egy rezsimváltozás nagy összegébe került volna az államnak, t. i. a választásokat ki kellett volna írni.

Bucureşti. Tatarescu tegnap Őfel-

ségéhez, a királyhoz vitte a kormánylistát.

Párizs. A francia sajtó aggódik a politikai helyzetért. Titulescunak a külügyministerségéről való lemondásáról izgalommal írnak a párizsi lapok.

Elutasította a revíziós bizottság Reményi Sándor felebbezését

Ismeretes, hogy Reményi Sándor kérte a községi tagok sorába való felvételét, de a salontai városi tanács a kérést elutasította. Reményi felebbezett a timişoari revíziós bizottsághoz, mely tegnap tartott tárgyalást az

ügyben. A város képviselőjében Kovács Béla primár jelent meg. A revíziós bizottság Reményi Sándor felebbezését elutasította s így jogerős a tanács határozata.

Fizetik a polgári nyugdíjakat

A salontai állami adóhivataltól nyert értesülés alapján közöljük, hogy ma, szerdán és holnap csütörtökön d. u. 3-6-ig fizetik a katonai, megyei és polgári nyugdíjakat.

Móra Ferenc emlékünnepe

SZEGED. A szegedi színházban Móra Ferenc emlékünnepe rendezett a Dugonics András társaság. Szinnyei Ferenc egyetemi tanár és Sik Sándor író beszéltek Móráról, az íróról és költőről. A kultúrelőadás jövedelmét a Móra Ferenc emlékmű javára fordítják.

Véres harc a kínai banditák és rendőrök között

Mukden. A Kelet-Kínai vasut mentén kínai banditák megtámadtak két mandzsu rendőrt, akik autón vizsgálták végig a vonalat. Mivel a rendőrök fegyverrel védekeztek, azért formális harc fejlődött ki a banditák és rendőrök között, amelynek során nyolc halott és 10 súlyos sebesült feküdt a rögtönzött csatamezőn. A rendőrök nem sebesültek meg.

Pénteken lép életbe a téli időszámítás a városi közigazgatásban

A belügyminisztériumtól rendelet érkezett, amely október hó 5-én lép életbe a téli hivatali munkarendet a közigazgatási hivatalokban.

Visszakapja pénzét, ha az iskolai cikkeket a **Székely** papirkereskedésében szerzi be,

mert minden diák, minden vásárlásnál
ajándékot kap!

Állami és felekezeti iskola könyvek füzetek, ceruzák, színes ironok, festékek, aktatás-
kák s mindennemű iskolai felszerelési cikkek legolcsóbb árban raktáron!

Amikor egy lapanőibecsüle- tet le akarja gázolni

Özv. Botezné Kiss Irén nővére vála- szol a „laptárs” rágalmazó cikkére

Salonta város közönsége körében nagy felháborodást keltett az a cikk, mely egy helyi „lapban” jelent meg s amely özv. Botezné Kiss Irént illetve sértésekkel. Még nem fordult elő egyetlen lapban sem, hogy ilyen vandál támadást merjenek intézni egy védtelen nő ellen, akinek férje meghalt, nincs édesatyja, s öreg, gyöngye édesanyja van.

Annál is inkább felháborodást keltett a sértőhangú cikk, merthízen Kiss Irén nincs Salontán, hanem idegkimerültséggel Oradeán, a kórházban ápolják. Ám orvosi vélemény szerint néhány hónapon belül felgyógyul.

Kiss Mariska, a hirlapilag meg-támadott urinő nővére közölte velünk, hogy a jelzett cikk miatt megindították a büntető eljárást, rágalmazás és becsületsértés címén. Ezenkívül erkölcsi kártérítési keresetet is indítottak.

A város egész közönsége, még a szenzációra és botrányokra éhes tömeg is valósággal megundorodott a cikk hangjától.

Kiss Mariska az alábbi levelet küldte az „Az Újság” szerkesztőségéhez:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Kérem szíveskedjék helyet adni b. lapjában soraimnak.

A „Salontai Lapok” okt. 2-i számában „Egy salontai urinő tragédiája” címen cikk jelent meg, amely kiméletlen hangjával nagyon sok valótlanságot ír hugomról.

Nem igaz az, hogy hugomért távolította volna el annakidején néhai Benoit Fotty salontai szigurancafőnök hites feleségét, hiszen mikor megismerte hugomat, nem is volt az már a háznál. Igaz azonban, hogy hugomat szerénysége és jómagaviselete miatt nagyon megszerette és válópere befejezése után el is szándékozott feleségül venni, de ebben megakadályozta a közbejött tragédia, mely nem egészen úgy történt, ahogy a „Salontai Lapok” írta. Szegény Fotty halálos

ágyán mindenét, 3 szoba butort és készpénzét hugomra hagyta, de ő nem igényelt a hagyatékából magának semmit sem, hanem Fotty rokonai javára királyi közjegyző előtt lemondott az örökségről.

Nem tudja a Salontai Lapok azt sem, hogy hugom, Kiss Irén férje Botez L. Adrian volt és nem Botez Joan, ahogyan a Salontai Lapok írja és hugom azt a bizonyos gyászfátyolt sem viselte évekig, csak egy évig, mert nem látta olyan sötét színben a világct, mint a Salontai Lapok.

Mint minden fiatal nő, ő is örült az életnek, vidám volt és jókedvű, megható gyermeki szeretettel ragaszkodott, öreg, beteges édesanyjához, akit a nyáron elkísért Buziás fürdőre és ott 6 hétig vele is maradt. Hugomnak semmi baja nem volt, semmiféle gyógykezelésben nem részesült ott, mert erre nem is volt szüksége, ellenben idejét a legjobban eltöltötte, a buziási fürdőközönség kedvence lett,

Mégsem árverez a bank mert a város fizeti a heti 40.000 leit

Salonta város vezetőségéhez ma leérkezett a postatakarékpénztár levele, melyben közli, hogy 430.000 leit eddig megkapott a várostól s kéri a heti 40.000 lej pontos befizetését.

Mármost a helyzet az, hogy a város 20.000 lejt készpénzben, 20.000 lejt pedig a letiltásokból küld be minden héten s a bank a receptist előbb kapja meg, mint a pénzt, így állhat elő az, hogy a bank a város részéről késést sejt a pénz küldését illetőleg.

Tehát a város pontosan fizeti a heti 40.000 lejekeket, a fenti 430.000 lejen kívül még 90.000 lej van be-

akik közül még a fürdőzés után is kapott meghívást, (aradi és temesvári uricsaládoktól) és amelyeket el is fogadott.

Temesvárott augusztus közepén egy nagyobb ijedség következtében lett rosszul és miután nem hívtak azonnal orvost, később rosszul lett, idegei felmondták a szolgálatot, csak Aradig birt eljutni, ahol aradi ismerősei a kórházba szállították gyógykezelés végett.

Ez az igazság és nem amit a Salontai Lapok ír, hogy ő már innen hazulról ment volna Aradra gyógykezelés végett. Ő Aradra szórakozni ment és volt is ott előzőleg, teljesen egészségesen kísérték ki az állomáshoz aradi ismerősei, hogy Temesvárra menjen és Aradra pár nap múlva megtörtén, betegem érkezett vissza.

Nem igaz, hogy ön és közveszé-lyes volt, mert akkor az aradi szanatórium, (ahova előzőleg helyezve volt és ahol 4 hetet eltöltött) nem adta volna ki és mi sem hozhattuk volna pár napra haza. Tervünk az volt, hogy Oradeára visszük kezelés végett, de gondoltuk az itthoni környezet jó hatást fog nála kiváltani és hogy kisebb idegrohamot kapott, azért még nem ön és közveszé-lyes, mert sem ön-magában, de másokban sem akart kárt tenni. Igaz, hugom miután táplé-
kot nem akart elfogadni, nagyon le-
van gyengülve, az idegeit is nagyon megviselték az ijedség okozta kimerü-
lés, de mindez nem ok arra, hogy a Salontai Lapok (mert másról írni nem tud) mások betegsége és privát dolgai-
val foglalkozzon.

Annál inkább és szomorubban érintett bennünket a Salontai Lapok kirohanása, mert annak a gyermekét akarta megszégyeníteni és meggyalázni, akinek édesapja évekig volt a Salontai Lapoknál, mint társszerkesztő.

Bármennyire is fáj a Salontai Lapoknak, hugom megfog gyógyulni, az orvosok véleménye szerint nem olyan súlyos a baj.

Aztán ne feledjük Szalontai La-
pok: Ma nekem, holnap Neked!

KISS MARISKA

**Létszerszámok,
iskolai táskák,
pénzlárcák,
aklatáskák,
zárak**

**Kiss Ernő
szíjgyártónál.**

Sir. Bratianu 1 szám alatt egy fűszer-
berendezés és egy üzletajtó eladó. 3-5.

Arad reformátussága Nagy Zoltán érdekében küldöttséget menesztett Sulyok püspökhöz

Hatvan tagú küldöttség ment Arad-Oradeára, Sulyok István református püspökhöz. A népes küldöttséget vezette, aki átnyújtotta az aradi reformátusok memorandumát 1580 alával, amelyben a református egyház belső békéje és a további egyetemes ellenség elkerülése érdekében azt kéri, hogy a püspök szuverén hatalmával fogva, minden további vizsgálatot mellőzve, a beadott felebbezéssel nyilvánítsa semmisnek és adja meg a beköltözési engedélyt a

törvényesen megválasztott Nagy Zoltán-nak.

Sulyok püspök előzékenyen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy hivatalosan tudomása eddig még nincsen a felebbezésről, tehát hivatalosan nem is adhat választ, de már most kijelentette, hogy ha a felebbezés hozzá beérkezik, az egyházi érdek szigorú szemelőtt tartásával és minden családi kapcsolatra való tekintet nélkül fogja azt kezelni és elintézni.

Szigoruan ellenőrzik a záróra betartását

A salontai rendőrség a fennálló vények és rendeletek értelmében a szigorubb ellenőrzést gyakorolja az utatok zárórája felett. Éppen ezért

felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy tartsák be a zárórát, nehogy megbüntessék őket kihágás címén.

Jelentkezzenek a rendőrségen az 1916. és 1917-ben született ifjak

Az összes 1916 és 1917. évben született ifjak a sorozási lajstromba való bevezetésük végett 8 nap alatt kötelezően jelenjenek meg a rendőrség salontai ügyosztályán. Ugyancsak jelentkezzenek az összes 1914 és 1915. évben született ifjak is, akik az elmúlt évben nem jelentkeztek.

Jelentkezni tartoznak továbbá azok az ifjak is, akik más városban lettek ugyan de Salontán birtokosok lakóhellyel, magukkal hozván születési anyakönyvi kivonatukat is, akik az ifjak pedig, akik idegen

ország területén születtek, a születési anyakönyvi kivonatukon kívül a román állampolgársági igazolványukat is tartoznak magukkal hozni.

A jelentkezés 1934 október hó 1-én kezdődik és 1934 okt. hó 8-ig bezárólag tart.

Azok helyett az ifjak helyet, akik Salontán laknak ugyan de jelenleg munkán más helyen tartózkodnak, jelentkezhetnek a szülők, vagy más családtagok, akik helyettük felvilágítást tudnak adni.

Megszűnt a fürdőjegy kedvezmény

A Cfr. vezérigazgatóságának közlése szerint a téli sporthelyek kivételével

lelvelel országszerte október 1-i hatállyal megszűnt a fürdőjegy kedvezmény.

Salontai pénzügyi hivatalnokok nyelvvizsgája

Ismeretes, hogy a pénzügyi hivatalnokoknak is vizsgát kell tenniük. A vizsga az itteni perceptiától is

vizsgára mentek a kisebbségi hivatalnokok. A vizsga eredményét még nem tudni.

Járás az engedély nélkül égetett gaz miatt

Vass Mihály Román uccai lakos jelent a tűzoltóságon és bejelentette, hogy szomszédja Pap János engedély nélkül gázt égetett az udvarán. A tűzoltóság részéről kiszálltak a tűzoltók és meggyőződtek a bejelentés valódiságáról. A tűzoltóság az ügyet átteszi a

rendőrséghez s a jövőben mindazokkal szemben, akik nem respektálják a kiadott rendeletet, így jár el.

Hirdessen az »Az Ujság«-ban

Central mozgó

Ma, szerdán és holnap csütörtök este 9 órakor, a szezon nagy drámája:

ÉDES MOSTOHA

Főszerepben: MARIE DRESSLER, CLARENCE BROWNS, MIRNA LOY.

Micky Maus képek!

Mi ujság a városházán?

Jámbor János 71 éves salontai lakos lakástörlesztési iránti kérvényt adott be. Se ucca, se házszám nincs feltüntetve a kérvényen. Miután Salontán számos Jámbor van, Bordás jegyző felhívja az illetőt, hogy haladéktalanul jelentkezzen az emelet 16. sz. szobában.

Kovács Béla polgármester hazaérkezett Timişoaráról.

Minden lakásváltozás bejelentendő a népnilyvántartási hivatalban.

Leütöttek egy hentest

Debrecenből jelentik: A debreceni Világ Közepé-hez címzett csapszékben vad verekedés volt. Ismerekien tettesek Mészáros Sándor hentesmestert borosüveggel leütöttek és összeszurkálták. A verekedés ügyében több embert őrizetbe vettek.

Ma este

bográcsos gulyás a Redutban!

A rendőrségről

A salontai rendőrség felhívja a tanyai gazdákat, hogy kutyáik nyakára feltétlen koloncot tegyenek, mert a koloncnélküli kutyák elpusztítják a kis nyulakat. A vadásztársaság tagjai a szabadon járó kutyákat leölik.

Ma reggel egy tehenet találtak. Igazolt tulajdonosa jelentkezzen érte a rendőrségen.

A Crişan uccában találtak egy malacot. Igazolt tulajdonosa jelentkezzen a rendőrségen.

Tízévi fegyház hitvesgyilkosságért

A szekszárdi törvényszék László Pál 25 éves dohánykertészt tízévi fegyházra ítélte, mert elvált feleségét kegyetlenül meggyilkolta.

Segélyt kér egy süllyedő japán hajó

Dairanból jelentik: Meg nem erősített hírek szerint „Taiian Maru” japán gőzös Dagusan közelében végveszedelemben van. A hajó segélykérő szikratávirójeleit egy japán torpedóromboló és cirkáló fogták fel s teljes gőzzel sietnek a süllyedő hajó felé. Hírek szerint a hajón 171 utas és 120 mandzsú munkás utazik.

Történelmi képek

Írta: INCZE BÉLA

A magyarok eredete. — Lakóhelyeik. — Vándorlásuk az utolsó letelepedésig. — Vallásuk. — Költészetük

A magyarok, amint az köztudomású, Keletről érkeztek, hosszabb vándorlás, többszöri letelepedés után hazájukba, ahol a Krisztus születése utáni kilencedik század utolsó évtizedei óta laknak. Ez a tudat mindig éberrel élt a beköltözött magyarok utódainál is és pedig a dicsőséges multra való emlékezéssel. A magyar himnus halhatatlan költője, a szelídelelkű, éles elméjű Kőlcsei Ferenc is jóleső önérzettel írja magáról: „Büszke magyar vagyok én, keleten nőt törzsöke fiamnak.”

Beköltözés után a harcias szittyák és gyakran Attila hun népe utódainak vallják magukat a magyarok, minthogy a történelem mai megállapítása szerint is a szármata síkság délkeleti részén, a Volga folyó mentén laktak, hosszú ideig, a velük rokon finnekkel együtt, akik a Krisztus utáni hatodik században váltak el a testvér magyaroktól, hogy északra, mai hazájukba költözzenek.

A nomád magyar nép is elhagyja később Volgamenti hazáját, egyfelől a dús legelőket kívánó nomádok életmódja miatt, másfelől azért, hogy a körülöttük lakó, akkoriban erős és nagytömegű néptörzsekkel: a besenyőkkel, bolgárokkal, kunokkal, kazárokkal és a négy erős törzsre oszló törökeredetű ugor néppel: az onugorokkal, oturugorokkal, koturugorokkal és szavirugorokkal folytatott állandó harcaikban megfogya a számuk és nem tudják letelepedési helyüket megtartani. Ezért vándorolnak a hetedik század után helyről helyre, Európa felé, amíg a harcban legyőzve a számban jóval erősebb török eredetű ugorok fenhatósága alá kerülnek, a Fekete tenger északi partján. Ez az elnyomás a magyar faj fennmaradására szerencsés kimenetelű volt. A büszke ugor faj ugyanis a harcokban való részvételt magának tartotta fenn, a magyarokat csatáiból kizárta és földjeinek művelésére kényszerítette. Így történt aztán, hogy amíg az ugorok az állandó háboruszkodás következtében a legnagyobb mértékben meggyérültek, a földművelő magyarok megsaporodtak és az ugor nép maradványa beleolvadt a magyar néptörzsbe. A feltűnően fehér arcbőrű és fekete hajú magyarok az egykori ugorok maradványa, utódaik, a régi törökeredetű ugorok jellemző testi tulajdonságait örökölvén.

Folytatjuk.

Ebédet pontos időre házhoz szállítok! Olcsó árak! Kitűnő konyha! Gyomor, vese és cukorbetegségeknél külön diéta!

Étlapszerinti étkezés

háznál is!

Menü: 20. Lei.

Str. Tache Jonescu (Széchenyi-ucca) 19.

**Friss—pontos—megbízható
az Az Ujság!**

Két parasztgazda halálos vérbosszuja

A Lugoj melletti Silha községben kegyetlen gyilkosság történt. Cazariu János és Tăran Vasile parasztgazdák üzleti ügyekből kifolyólag már régóta haragban állottak Nagoj Jánossal a két ember bosszút esküdött haragosa ellen és

elhatározták, hogy elteszik láb alól Nagojt.

A két cinkos megleste a gyanútlan embert és a sötétben megtámadtak.

Cazariu

egy hatalmas doronggal akkorát ütött Nagoi fejére, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül összeesett.

A kiáltozásra elősietett Nagoi felesége és védeni próbálta férjét. A kegyetlen támadók azonban olyan brutalisan verték meg az asszonyt is, hogy a nő férje mellett eszméletlenül esett össze.

Rádióműsor

Szerda, október 3.

Bucuresti

20:20 Lemezek
21 Hegedű
21:45 Ének
22:15 Rádiózenekar

Budapest

5 Diákfelőra
6 Előadás
6:35 Magyar nóták cigányzenével
8:15 Szalonzene
9:30 Előadás

Csütörtök, október 4.

Bucuresti

20 Előadás
20:20 Könnyű dalok
21 Donizetti: Don Pasquale, opera

Budapest

7:45 Torna
11 Felolvasás
1 Déli harangszó
1:05 Ilosvay-trió
5 Ifjúsági előadás
8 Ének
8:40 „Váljunk el” Vigjáték 3 felvonásban
10:50 Előadás
12 Cigányzene

Női bársony és file kalapok,

őszi újdonságok megérkeztek! Szvetterek, pulloverek, zsemperek, gombok nagy választékban, olcsó gyári árban. Előnyomda modern mintákkal felszerelve. Kézimunka kellékek minden izlésnek megfelelően!

Rubinné, Minerva áruházában

A ref. Nőszövetség

vasárnap rendez meg ez idénben első teaestjét, melynek válogatott gazdag műsorát lapunk szombati számában hozzuk.

Lemondott a spanyol kormány

Madridból jelentik: A spanyol kormány benyújtotta lemondását. A köztársasági elnök megkezdte a tanácskozásokat a pártvezérekkel.

A fénykép

Kohn látogatóban van Grünél és régi fényképeket nézegetnek.

— Hát ez ki? — kérdi Khon kezébe véve az egyik fényképet.

— Én vagyok, — mondja Grün — egyéves koromban.

— Gyönyörű a fejed, áradozik Kohn — de ilyen kopasz voltál?

— Dehogyan voltam kopasz, csak te fordítva tartod a képet.

Apróhirdetések

NAPONTA valódi friss komlós kenyér kapható. Wajnovszky sütőde.

KIADÓ Reg. Maria (Aradi-ut) 32 sz. alatti különbejáratú butorozott szoba.

EGY világos cserépkályhát megvételre keresek. Str. General Prezan (Bercsényi) 41.

Régi és új előfizetőink

10 kottát kapnak ingyen!

Egyetlen feltétel: az utolsó havi előfizetési nyugtáját küldje be Moravetz Testvérek r.t. zeneműkereskedésnek Timișoara. A nyugtát a kottákkal együtt visszakapja.

Moravetz Testvérek R. T. zeneműkereskedése Timișoara. Az ország egyetlen szaküzlete. Minden kottát gyorsan, legolcsóbban szállít.

Kotta jegyzéket ingyen küldünk.

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta